

Bekwame vrijwilligers

Kwalitatief goed Scoutingspel daagt meiden en jongens uit zich persoonlijk te ontwikkelen. Dat is waar de vrijwilligers binnen Scouting zich voor inzetten. Scouting Academy stelt zich ten doel leidinggevenden te helpen bekwaam te worden in het organiseren van uitdagend Scoutingspel én andere vrijwilligers te helpen bekwaam te worden leidinggevenden hierin te ondersteunen (meer informatie over de doelen van Scouting Academy vind je in infoblad 4.1).

Onder 'bekwaam worden' verstaan we het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en houding, ook wel 'competenties' genoemd. Om aan voortgaande ontwikkeling van competenties te kunnen werken, is het belangrijk deze ontwikkeling bij te kunnen houden, zodat je kunt zien welke vorderingen er zijn, maar ook over welke competenties iemand al beschikt en aan welke competenties nog gewerkt zou kunnen worden. Daarnaast vindt Scouting Nederland het belangrijk dat er voor bepaalde functies een competentieniveau wordt vastgesteld: het zogenaamde kwalificeren.

DEFINITIE COMPETENTIES

Er zijn vele definities van competenties. Binnen Scouting Academy wordt de volgende definitie van competenties gehanteerd: 'Competenties zijn voor een functie relevante kennis, vaardigheden of houdingen en het vermogen om deze te kunnen toepassen in het vervullen van de functie'.

Kortom, een vrijwilliger (leidinggevende) moet het gedrag in de praktijk laten zien, het gaat niet alleen om kennis. Daarbij geldt het volgende:

- Een competentie bestaat uit een combinatie van kennis, vaardigheden en houdingsaspecten om een handeling, taak goed te kunnen uitvoeren.
- Je bent pas competent wanneer je niet alleen iets kent, maar er in de praktijk ook daadwerkelijk iets mee doet. Niet alle beschikbare kwaliteiten worden ook daadwerkelijk binnen een functie ingezet. Er blijven zogenaamde verborgen kwaliteiten.
- Competenties kun je ontwikkelen. Je hebt het vermogen om jezelf op verschillende gebieden te ontwikkelen; het betreft dus het ontwikkelingspotentieel dat je hebt.

Nut van competenties

Scouting Academy heeft voor verschillende functies een set van competenties opgesteld, waarmee:

- je kunt zien over welke kennis, vaardigheden en houdingsaspecten iemand dient te beschikken om de functie goed te kunnen vervullen (functie-eisen);
- je kunt nagaan over welke kennis, vaardigheden en houdingsaspecten iemand al beschikt, zodat je kunt zien in welke mate een kandidaat geschikt is voor een bepaalde functie (zoeken en matchen);
- je kunt nagaan welke kennis, vaardigheden en houdingsaspecten nog ontwikkeld kunnen en moeten worden (ontwikkeling en eventueel doorgroeien naar andere functies);
- je kunt nagaan of iemand aan het totaalplaatje van benodigde kennis, vaardigheden en houdingsaspecten voldoet en dit kunt vaststellen (waarderen en kwalificeren).

Twee soorten competenties

Binnen Scouting Academy kennen we twee soorten competenties:

- **Persoonsgebonden competenties:** dit zijn meer algemene persoonlijke vaardigheden die je als persoon hebt en voor meerdere functies binnen of buiten Scouting kunt inzetten, bijvoorbeeld creativiteit, goed kunnen luisteren, goed kunnen samenwerken of zorgvuldig zijn.
- **Functiegebonden competenties:** dit zijn specifieke kennis, vaardigheden en houdingsaspecten die je voor het vervullen van een functie nodig hebt, bijvoorbeeld kennis van EHBO, in staat zijn op een goede manier feedback te geven, in staat zijn op een motiverende manier een spel uit te leggen, etc.

Beide soorten competenties heb je voor het goed uitvoeren van de functie nodig. Hieronder vind je een voorbeeld.

Het samen met je team of jeugdleden maken van een programma voor het zomerkamp vraagt om de persoonlijke competentie goed samen kunnen werken en/of jeugdleden kunnen coachen/begeleiden, terwijl een goede indeling van de activiteiten in het programmaplan vraagt om specifieke kennis van de spelvisie en de activiteitengebieden.

Het vermogen om goed samen te kunnen werken is niet functie specifiek, dat is een algemene (persoonsgebonden) competentie die je in meerdere situaties en voor meerdere functies kunt inzetten. De kennis, het inzicht en de vaardigheid om de spelvisie en activiteitengebieden op een goede manier te vertalen in het activiteitenprogramma, zijn wel functie specifiek. Dit zijn specifieke (functiegebonden) competenties die je als (bege)leider van een speltak nodig hebt.

Persoonsgebonden competenties en de competentieprofiel

Voor alle functies van leidinggevenden is een functieprofiel opgesteld, waarin naast een globale functiebeschrijving, instapeisen en kerntaken, ook de belangrijkste algemene (persoonsgebonden) competenties staan vermeld. Alle beschikbare functieprofielen zijn beschikbaar op de website.

Alle persoonsgebonden competenties bij elkaar vormen het competentieboek. Wil je weten welke persoonsgebonden competenties er allemaal zijn? Dan kun je het [competentieboek](#) via de website downloaden. Vind je het competentieboek te omvangrijk, dan kun je ook kiezen voor een versie van het [Competentiehandboek in eenvoudige bewoordingen](#).

Wil je weten hoe jij zelf of een leidinggevende staat in zijn persoonlijke ontwikkeling? Dan kun je op de website, met behulp van het competentieboek, de [competentieroos](#) invullen.

Functiegebonden competenties en de kwalificatiekaart

Zoals hiervoor aangegeven, verstaan we onder functiegebonden competenties de specifieke kennis, vaardigheden en houdingsaspecten die je voor het vervullen van een functie nodig hebt. Dit zijn dan ook de competenties die gekoppeld zijn aan een functiegebonden kwalificatie en deze zijn per functie beschreven in een kwalificatiekaart (zie infoblad 2.2).

EERDER VERWORVEN COMPETENTIES

Scouting Academy gaat uit van het principe 'niet dubbelop leren'. Competenties die je al beheerst, hoef je niet opnieuw te leren. Dat houdt in dat ervaringen en opleidingen meetellen in het bepalen welke competenties nog moeten worden ontwikkeld. Uiteindelijk bepaalt het competentieniveau of je aan een kwalificatieniveau voldoet, niet het deelnemen aan een training of cursus. Kijk voor meer informatie ook bij infoblad 4.1.